

Pa pošli prejeman:

za

celo leto naprej 26 K — h
pol leta : 13 „ — „
četrt : 6 „ 50 „
mesec : 2 „ 20 „

V upravnštvu prejeman:

za

celo leto naprej 20 K — h
pol leta : 10 „ — „
četrt : 5 „ — „
mesec : 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate
sprejema upravništvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I, 17.

Izhaja vsak dan, izvemši
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 156.

V Ljubljani, v četrtek 11. julija 1901.

Letnik XXIX.

Papež proti kongregacijskemu zakonu.

Ker sedaj na vseh straneh besni boj proti redovnikom; ker se proti njim sklepajo krivični izjemni zakoni, ki bijejo v obraz svobodi, katero imajo njih provzročitelji vedno na jeziku; ker se dopuščajo proti redovnikom izgrede, ki so v sramoto kulturnim državam; ker se v sovraštvo proti redovom v slogi najdeta izobraženec v salonu in propali vagabund na cesti — zato je ravno sedaj povzdignil svoj glas papež Leon XIII. Med tem, ko ves protikrščanski svet išče vzrokov, da bi redove preganjal, ko se sramote in obrekujejo v besedi, v pismu in v podobi, pa daje očitno pred vsem svetom kat. redovom sijajno izpričevalo oni, ki je najbolj poklican k tej sodbi. Iz prelepega pisma, katerega je poslal papež prednikom vseh redov ob povodu zadnjih preganjanj, posnemamo nekaj odstavkov:

»Težke krivice, katere so se storile v novjših dneh redovom in zavodom, ki jih vi vodite, bole nas najhujše. Zaradi tega zdihuje tudi sveta cerkev, ne le, ker se najhujše oškodujejo njene pravice, ampak ker čuti silno zaviranje svojega delovanja, katero se sestavlja iz složnega sodelovanja med posvetno in samostansko duhovščino. In res, kdor napada cerkvi njene duhovnike in redovnike, ta napada zenico njenega očesa. — Kolikor je bilo v naših močeh, nismo opustili ničesar, da bi odvrnili od Vas tako nevedno preganjanje, in da bi oni narod ohranili pred tako bridko in nezaščušeno usodo. Zato smo že ob več priložnostih z vso silo branili Vašo stvar v imenu vere, pravice in civilizacije; a zaman smo upali, da se bodo ozirali na naše besede. Ravno zadnje dni so v narodu, ki je dal posebno mnogo redovnikov, in kateremu smo posvetili vedno svojo prav posebno skrb, javne oblasti potrdile in proglasile izjemne zakone, proti katerim smo pred nekaj meseci povzdignili svoj glas. — Mi, v svesti si svojih svetih dolžnosti, po zgledu svojih prednikov obsojamo odločno te zakone, kateri so v nasprotju z naravnim pravom, z evangelijem in s tradicijo; kajti prosto mora biti, da se

državlani svobodno družijo k življenju, katero je samo na sebi ne le vzvišeno, ampak tudi sveto; ti zakoni nasprotujejo tudi absolutnemu pravu katoliške cerkve, ki sme edina ustanavljati od sebe odvisne redove, ki jo podpirajo v izpolnjevanju njenega božjega poklica in s tem mnogo koristijo v verskem in v državljanskem oziru. In ravno onemu tako plemenitemu narodu so še posebno koristni.

Papež na to tolaži redovnike z besedami svetega pisma: »Blagor vam, če vas kolnejo in vas preganjajo in vse slabo, krivično zoper vas govore zaradi mene. (Mat. 5. 11.) Da, če vas zadenejo očitnja, obrekovanja in muke zaradi mene, blagor vam!«

O kod pa izvira obrekovanje proti redovom? Na to odgovarja sveti oče: »Pravi vzrok temu je smrtno sovraštvo, katero ima svet proti „mestu božjemu“, ki je katoliška cerkev. Splošni njihov namen je, da bi iz človeške družbe pregnali tako zdravilno in dobrotno delovanje Kristusovo, če bi bilo mogoče. Vsakdo ve, da so redovniki in redovnice odlični del mesta božjega; saj oni najbolj slede duhu in zatajevanju Jezusa Kristusa, oni izkušajo najbolj po izpolnjevanju evangeljskih svetov priti do popolne kreposti, oni na mnogoter način mogočno podpirajo cerkev. Zato ni čudo, da, kakor v drugih časih in z drugimi zločinskimi zvišajami, tudi zdaj besni „mesto sveta“, posebno oni njegov del, ki je najožje zvezan s „knezom tega sveta“ in ki mu je najbolj sužniško udan. V njihovih načrtih je preganjanje in uničenje verskih redov samo sredstvo, da se pospešuje nameravani odpad katoliških narodov od Jezusa Kristusa. — Če je temu tako, potem se pa more s popolno resnico reči o vas: „Blagor vam!“ Ker le zaradi življenja, ki ste si ga prostovoljno izbrali, vas sovražno zasledujejo in preganjajo. Če bi vi sledili načelom in slastem sveta, vam ne bi delali nikakih težav, da, obsipali bi vas s prijaznostjo: „Če bi bili od sveta, bi svet ljubil, kar je njegovega“; ker pa živite čisto nasprotno, kakor svet, imate sovražnike in boj: „Ker niste od sveta . . . zato vas sovraži svet.“ (Jan. 15. 19.) To vam je Kristus sam napovedal; zato ima tem

več dopadajenja nam vami in vas ljubi tem bolj, čim bolj vas vidi sebi podobne v trpljenju za pravico . . .«

Papež našteva potem, koliko dobrot uživajo od redovnikov reveži, sirote in ljudstvo sploh, kako mogočna podpora so duhovščini, skofofom in sveti stolici, kako požrtvovalni so za misijone. Nato pravi:

»Tudi med posvetnjaki, ki so odlični po svojem stališču in svojem razumu, ne manjka mož, ki mislijo pravično in nepristransko, ki nastopajo za priznanje vašega delovanja in za obrambo vašega neprekršnega prava kot meščanov in vaše še bolj neprekršljive svobode kot katoličanov. Gotovo mora vsakdo, ki ni od strasti zaslepljen, spoznati, kako nemodro in neplemenito je, delati krivico ljudem, ki za se ničesa ne iščejo in ne upajo, ampak se popolnoma posvečujejo samo dobri delom vsake vrste med različnimi družabnimi sloji. Opazujmo le, kako skrbno redovniki v otrokih ljudstva goje in razvijajo dobre naravne kali, ki bi se drugače izpridile v njih lastno in v škodo drugih. Oni jim dajejo najprej vero in milost, varujejo, negujejo jih skrbno in jih privajajo tako do spoznanja resnice, do ljubezni k pravni dobroti, do zavesti dolžnosti, do značajnosti, do požrtvovalnosti; vsakdo vidi, da so to neprecenljivi sadovi za javni red in procvit držav.«

K sklepu sveti oče tolaži preganjane redovnike in jih vzpodbuja, naj s podvojeno požrtvovalnostjo delujejo v svojem poklicu.

Kranjski deželni zbor.

(XI. seja dne 11. julija.)

Dež. glavar pl. Detela otvori sejo ob 1/10. uri; vlado zastopa dež. predsednik baron Hein.

Zdravstvo.

O zdravstvenih rečeh poroča posl. Lenarčič ter predlaga, da se poročilo dež. odbora vzame na znanje.

Poslanec Ažman: Sprosil sem si besedo k temu poglavju, ker bi rad opozoril gg. zborovalce, posebno pa visoko vlado na nek nedostatek, ki se večkrat dogaja pri pogrebih ponesrečenih mrličev. Gosp. tovariš

Pfeifer je nedavno izražal svoj strah, da naj poklicani faktorji store vse mogoče, da ne bi koga živega pokopali. Jaz nimam takega strahu; kajti mrlič sam potrjuje in naznauje svojo smrt celi okolici s tistim tako značilnim in neprijetnim mrliškim vzduhom. Zato je popolnoma opravičena postavna zahteva, da naj se noben mrlič ne pokoplje pred 48 urami. Ravno tako bi pa ne bilo prav, ko bi brez posebnih uzrokov s pogrebom kakega mrliča čakali po dvakrat ali celo trikrat 48 ur, kar se je še le zadnji čas zgodilo v Gorjah, kjer je bil znani dr. Jan zagreben še le čez 6 dni. Po vseh podatkih soditi se je imenovani ponesrečil že 3. t. m. Dobili so ga 5. zvečer in pripeljali 6. opoldne v mrtvašnico. — Dasiravno je nekdo nalašč šel k sodnji in je vso zadevo natančno in resnično popisal, ni dobil dovoljenja za pokop, — ampak naznanila se je stvar državnemu pravdnštvu. Temu pa se menda ni mudilo in do nedelje popoldne ni bilo nobenega naznanila, da pride ali kaka komisija ali pa da naj se mrlič pokoplje. Kaj je tedaj storiti? Ker so bili sorodniki zbrani in je prišlo tudi iz Ljubljane in od drugod več znancev ranjcega k pogrebu, smo na odgovornost županovo mrliča v dobro zaprti kreti dejali v jamo, toda ne zasuli, da bi ga namreč mogli vzeti iz jame, če bi slučajno prišla komisija. — Dovoljenje za pokop je prišlo menda še le v pondeljek popoldne ali celo še le v torek (9. jul.) zjutraj.

Naj navedem še drug slučaj. Pred kakimi 9. leti je blizu tam, kjer je zdaj dr. Jan, padel raz goro Klek nek pastir, katerega smo imeli v največi vročini o sv. Jakubu 5 do 6 dni v mrtvašnici, ker popred ni prišlo privoljenje. Kakšen smrad je izhajal iz mrtvega trupla, se lahko posname iz tega, da je službujoč cerkvenik ušel od pogreba.

Še tretji slučaj. Nekemu mladeniču se je vlila kri in se je zgrudil mrtev na cesti. Spravili smo ga v mrtvašnico in naznanili sodnji, katera pa v 4 dneh ni poslala nobene dovoljenja. Ko je župnik osebno šel k sodnji, so se čudili, da mrlič še ni pokopan. In zdaj se pokaže, da je bilo dotično naznanilo založeno in še ne ekspedirano.

LISTEK.

Britvar.

Iz predmestnega življenja. — Spisal Fr. Kočan.
(Dalje.)

A prav ta stavbica bi bila za britvarja Urbanca kakor nalašč. Ko jo je enkrat ogledal, je bil te misli, da nikjer ne dobi zase pripravnejšega mesta, kakor je ta stavbica. In nekoč je zastavil Blažonu kar naravnost, češ: »Stavbico bi mi prodal!«

»Ne, dragi Urbanec — in kam bom seno spravljaj čez zimo in pa otavo, a?«

»E, e, e — pod streho, nad kovačnico.«

»Ne boš, dragi Urbanec, tam ni prostora!«

In malomarno je nabijal po naklu in se ni zmenil za Urbanca, prav kakor bi ga poleg ne. Blažonu ni šlo za denar; saj ga imel. In kaj bi mu tudi mogel Urbanec dati za stavbico?

Urbanec ni opravil nič. Vendar, poguma mu ni vzelo. Hotel je poskusiti pri drugi priliki in ko bi še tedaj ne šlo, tudi pri tretji.

Saj je bila stavbica kakor nalašč za Urbanca! Pri cesti je stala; prav tik pri cesti!

Urbanec bi ne bilo treba hoditi ob sobotah ljudem naproti in ponujati robo vsakomu posebej. Nič kot kolo bi postavil pred vrata in brusil bi. In vsakdo bi videl na prvi pogled, da brusi in prodaja . . . In potem stavbica sama! Res da je bila precej zane-marjena. Tlak ni bil raven. Odpadki od opeke so ležali vsekrižem. Lipa med njimi se je bila zanetla v ilovico in strdila opečne kose v kopaste grude. Stene niso bile pobeljene. Skozi dve lini, ki sta bili oknom napol podobni, je prihajala svetloba v prostor. Streha je najbrž puščala nekoliko . . . A vse to, vse to bi se popravilo. Tlak bi prekopal. Okna bi izvečal. Streho bi zakrpal — — —

Hm, da bi se le kovač Blažon hotel omečiti nekoliko!

Urbanec je poskusil ob drugi priliki.

»Vidiš, Blažon . . . E, e, e — tale britev, ta je kakor nalašč za te. Povem ti — ta britev je za trdo brado!«

Kovač Blažon je gledal po strani in pomišljal, ali bi prijel britev v roko ali ne.

»Ali ne yerjameš, Blažon? Poglej!«

Urbanec se je v malo potezah ostrgal po svoji levi strani kar na suho in tako čisto, da so se poznale po licu le drobne

črnikaste pičice, kot bi bil kdo na gosto potresel najdrobnejšega smodnika.

Blažon mu še vedno ni zaupal popolnoma.

»Poskusi, Blažon! Jeklo, da kar poje! Dobra britev.«

»Eno sem že mislil kupiti, pa —«

»Kar vzemi jo, Blažon!«

»In za koliko bi jo dal?«

»Blažon, za to se ne bova kregala! E, e, e — kar vzemi jo . . . Kaj sem hotel reči? Tisto stavbico sem ogledal med potjo. Povem ti: kakor nalašč za-me. Blažon, ne bodi trd; seno in otavo spraviš kamor hočeš, prostora imaš dosti . . .«

»He, dragi Urbanec, to je pa drug račun, he, to je pa drug račun —«

In zopet ni bilo nič z Blažonom. Trd je bil ta človek, trd! Zahteval je tako ogromno svoto: dvanajst na leto! Dvanajst na leto, to je bilo za Urbanca veliko. Tršku je plačeval pet. Res da pravzaprav niti prave strehe ni imel, a vendar — po zimi je mogel biti vsaj na gorkem v hlevu. In tu bi še tega ne bilo. Dvanajst na leto! Kje bi mu tudi neslo . . . pri tej kupčiji — — —

»To ni mogoče, Blažon, pomisli —«

»Nič, pa nič!« je zarežal Blažon in hipoma prišel v jezo. »Pa nič! Saj te ne silim!«

Urbanec ni opravil zopet nič.

A obupal ni; obupal še ni! Šel je, a namenil se je, da ne bo dolgo, ko bo prišel zopet in poskusil na kak drug način. Blažon se bo nazadnje morebiti le omajal. Če jenja le nekoliko, potem bi morebiti bilo . . . Urbanec je menil ta čas preračunati svoje stroške in dohodke in potem obljubiti, kolikor bo mogel in smel. — — —

»Britve, britve!« se je potem zopet glasilo po cesti tja gori do tovarne. Urbanec je bil vesel, če so delavci kupovali in se v gružah zbirali okrog njega. »Britve, britve!« Vendar se je zdelo, da naglas, s katerim je hvalil svojo robo, poslej ni bil več tako jasen in prisrčen, kakor včasih. Ne; tako prosto, tako polno se ni čulo več tisti: »Britve, britve! Za trdo brado! Dobra britev!«

Nekaj kakor skrb in bojazen se je mešalo med besede in naglas.

»Kdo ve, ali se bo dal omečiti Blažon ali ne?«

In tudi gubice krog oči se mu niso delale kakor včasih . . . (Konec prih.)

Taki slučaj, gospoda moja, silno žalijo pobožni čut našega ljudstva; in žalost in nevoljo sorodnikov dotičnega mrljca si lahko mislimo. Če je še le zadnjič Nj. ekselencija, g. dež. predsednik izjavil, da to ne gre, da bi mrljčki oglednik stranke nadlegoval z izterjavanjem mrljiške takse, ker so sorodniki itak vsi zbegani in potrfti: Kakšno mučno stanje pa je še le zanje, ako ne morejo pokopati svojega ljubelega in dragega ter morajo na to čakati 3 do 4 dni.

Gospoda moja! Tako naj se nikar ne postopa z našim ljudstvom in jaz apelujem na visoko vlado, da naj pospešuje počasno tisto postopanje pri raznih inštancah. In to, mislim, se lahko zgodi v času, ko imamo železnice in brzovjav.

Šolstvo.

Dalje poroča posl. Ažman o ljudskih in srednjih šolah. V splošni razpravi predlaga posl. grof Barbo, naj bi se strožje izvrševal zakon o pokončevanju hroščev in črvov. Nadalje naj dež. odbor naprosi dež. šol. svet, da dovoli vsaj za 14 dni meseca maja po eno uro zjutraj prostega časa šolski mladini po deželi, da obira in pokončuje hrošče.

Posl. Šubic se protivi temu nasvetu, češ, da bi se šolski otroci s tem delom na vajali k surovosti. Poroč. Ažman odgovarja, da je drugih surovostij dovolj, ki naj bi se odpravile. Sicer pa bodo otroci razumeli, da delajo v prospeh kmetijstva. Resolucija je bila vsprejeta z večino glasov.

Pri nadrobni razpravi vzame zbornica poročilo o šolstvu na znanje. Glede pouka nemškega jezika na šoli Toplice-Zagorje se je dež. odbor pritožil na učno ministerstvo, zakaj se na tej šoli že v prvem šol. letu vsiljuje nemščina kot obvezni predmet. Ministerstvo je pritožbo odbilo, na to se je dež. odbor pritožil na upravno sodišče. Dež. odbornik Povše dostavi, da upravno sodišče še ni rešilo pritožbe.

V imenu odseka predlaga poslanec Ažman:

Dež. odboru se naroča stopiti v dogovor z dež. šol. svetom, naj bi se učenec slovenskih vspešnic na realki dala prilika, da se morejo poučevati tudi v italijanskem jeziku.

Obvelja

Dež. odbornik Povše obširneje pojasnjuje, kaj je dež. odbor ukrenil glede slovenskih knjig za srednje šole in gledé kranjske zgodovine, ki naj se na srednjih šolah vpelje kot učni predmet.

Posl. Klein poroča o obrtnem pouku in predlaga:

Dežel. odboru se naroča, naj stori potrebne korake, da se 1. deški rokotvorni pouk označi kot važen del ljudskega pouka; 2. da se osnuje posebno nadzorstvo za ta pouk in določijo tudi stalne nagrade; 3. da se za ljudske učitelje uvedejo v ta namen tečaji na c. kr. obrtni šoli.

Obvelja.

Ljubljansko posojilo.

V imenu finančnega odseka poroča posl. Langer:

L. 1900 so znašali dohodki vseh investicijskih objektov 178.891 K 73 h, anuiteta 130.000 K, razni troški 733 K 70 h, torej je znašal čisti dobiček 48.158 K 3 h.

Loterijsko posojilo znašajoče 2.943.750 kron, se je l. 1900 obrestovalo s 6,077% in je imelo aktivnega presežka 30.292 kron 44 h.

Amortizacijski zaklad je znašal 591.012 kron 46 h.

Potrebščina za l. 1901 znaša 134.321 kron 77 h, pokritje 170.288 kron 6 h, torej prebitok 35.966 kron 29 h. — Poročilo zbornica vsprejme na znanje.

Dež. odboru se izročita prošnja posestnikov iz vasi Trebčane za napravo vodovodnega načrta in predlog fin. odseka glede izkupila za trte iz podružnične trtnice v Št. Vidu pri Vipavi.

Ceste.

Zbornica nato vsprejme načrt zakona, po katerem se okrajni cesti Toplice-Vavtvas in Toplice-Podturn uvrsti med dež. ceste. Ob enem dovoli zbornica polovico stroškov, ki so proračunjeni na 28.000 kron. Vsprejme se tudi resolucija, naj se naprosi knez Auerperg za primeren prispevek.

Dalje zbornica sklene:

V cestnem okraju škofjeloškem nahaja-

joča se občinska cesta od vasi Češnjica do vasi Rudno se uvrsti med okrajne ceste.

Zbornica vsprejme načrt zakona, po katerem se okrajna cesta od Kranja do Loke uvrsti med deželne ceste.

Poslanec Modic na to poroča o prispevku za popravo mostu čez Kolpo med Vinico in Pribanji. Stroški so proračunjeni na 59.000 kron, na razpolago je 16.000 K, pokriti je še 43.000 kron. Od tega odpade na Hrvatsko 62 odstotkov, na Kranjsko 38 odstotkov. Vsprejeti so bili naslednji predlogi:

1. Železna zgradba poškodovanega mostu čez Kolpo med Vinico in Pribanji, katere je dogovorno s kraljevo hrvatsko deželno vlado izvršiti leta 1902, se odobri ter dovoli na deželo Kranjsko odpadli prispevek k stroškom v znesku 16.340 kron.

2. Navedeni znesek, od katerega ima 24 odstotkov, to je 3921 K 60 h pokriti črnomaljski okrajne cestni zaklad, izplačati je ves predplačiloma iz dež. zaklada ter ustaviti v proračun za leto 1902.

3. Deželni odbor ima na prikladen način skrbeti za to, da se predplačiloma za črnomaljski okrajno-cestni zaklad plačani prispevek v znesku 3921 K 60 h povrne v primernih obrokih.

Razne prošnje.

Železnično ministerstvo prosi za prispevek k gradnji bohinjske železnice in one skozi Karavanke.

Poročevalec dr. Majaron v imenu finančnega odseka predlaga, da z ozirom na slabe deželne finance in garancijo za dolenski železnici dežela za bohinjsko železnico ne more ničesa prispevati.

Deželnemu odboru se izroče v rešitev prošnje: pedagoškega društva v Krškem za nakup knjig za obrtne šole, prošnja kmetijskega društva v Vipavi za brezobrestno posojilo 1200 kron, Ivana Šabeca za podporo in kmet. podružnice novomeške za podporo drevesnic.

Prošnja zastopnikov vasi Bukovica in drugih za podporo k zgradbi šole na Bukovici se odkloni, ker je kredit za letos že porabljen in ker se morajo take prošnje vlagati potom deželnega šolskega sveta. — Prošnja realčnih slug za zvišanje plače se odkloni.

Prihodnja seja je v soboto.

Deželni zbor goriški.

VIII. seja dne 6. julija.

Po navadnih formalitetah preide se na dnevni red. Razpravlja se podrobno načrt zakona za pospeševanje govedoreje. Pri nekaterih točkah je posl. Lapanja nasvetoval male spremembe. Ker se je nasvetom pridružil poročevalec, so bili sprejeti in zakon potrjen tudi v zadnjem branju.

Pri drugi točki je poslanec Grča poročal o prošnji za podporo naprave novega mostu na Stopniku in na Tratah. Prošnja se je oddala deželnemu odboru, da poizve natančnejše o resnični potrebi novih mostov.

Poslanec Muha je v imenu pravnega odseka poročal o sprejetju nekaterih cest med skladovne. Posl. Marani ugovarja sprejetju mostov na Stopniku in na Tratah. Posl. Grča se čudi ugovoru temveč, ker je dr. Marani v deželnem odboru in v pravnem odseku glasoval za sprejetje. Vname se živahna debata. Posl. dr. Gregorič, Berbuč, Tuma in Grča zagovarjajo predlog, nasprotujejo pa dr. Marani, dr. Venutti in dr. Egger. Vroč boj je končal s tem, da se je vprašanje radi imenovanih mostov izročilo zopet dež. odboru, da poroča o tem še v sedanjem zasedanju.

Posl. Egger poroča o premembi § 53 lovskega zakona. Na prošnjo pogozdovalne komisije se je mislilo mlade gozdne nasade dajati v varstvo. C. kr. ministerstvo za poljedelstvo pa je odsvetovalo spremembo. Posl. Grča se je pritoževal, da lovski zakon premalo brani polje in sadno drevje. Lov naj bi bil prost, vsak posestnik naj bi smel na svojem posestvu pobijati divjačino. Če pa že to ni mogoče doseči, je vsekako potrebno, da se v zakonu skrbi za večjo varstvo zemljiških pridelkov. Predlog Eggerjev, da se prestopi na dnevni red in lovski zakon ostane nespremenjen, obvelja z večino glasov.

Posl. Tuma je poročal o prošnji županstva tolminskega za premestitev pripravnice

za učiteljska iz Podgore v Tolmin. Se izroči dež. odboru v pouč in da ga priporoči vladi.

Sledilo je petnajst poročil finančnega odseka. Računski sklopi raznih zalogov so bili sprejeti kratkim potom.

V imenu deželnega odbora je posl. dr. Marani poročal o odstopu splošnih delnic društva Vipavske železnice državi kot prispevek k gradbenim stroškom druge železniške zveze s Trstom. Predlog se odkazuje finančnemu odseku.

Predlog posl. dr. Abrama o načrtu zakona glede ognjegasnega reda se je sprejel, kakor ga je stavil predlagatelj.

Konečno je bil vsprejet predlog dr. Tuma, da se načrt zakona o uravnavi zdravstvene službe v občinah izroči posebnemu odboru 11 udov.

Prebero se še nekatera peticije in zborovanje se sklene.

Prihodnja seja bo v torek dne 9. julija.

Politični pregled.

V Ljubljani, 11. julija.

Gališki dež. zbor zaključen.

V pozni noči, malo pred 12. uro, je deželni maršal grof Badeni v torek zaključil zasedanje gališkega dež. zbora. V sklepnem govoru se je zahvalil vsem poslancem za sodelovanje, in tudi odsotnim Rusinom, ter naglašal, da zadnji dogodek ne bo imel za poznejšo dobo nikakih zlih posledic. Ker je s tem zasedanjem zaključena tudi šestletna legislativna doba, se je maršal v kratkem spominjal vseh del deželnega zbora in izražal nado, da se potom zmernosti in pravičnosti pri prihodnjih volitvah pokaže prava volja ljudstva (?) in se ohrani sporazumljenje mej obema narodnostima. — Maršalu se je zahvalil knezoškof Bilcowski, kakor tudi namestniku za sodelovanje in podporo, za kar se je poslednji zahvalil. Eksodus rusinskih poslancev so omenjali vsi govorniki z obžalovanjem. — Razpust deželnega zbora in razpis volitev se izvršita v kratkem, vsekako še ta mesec. Še ta teden se poda namreč namestnik na Dunaj, kjer se določi čas za prihodnje volitve, ki se vrše v sept. Za nove volitve se vrše po deželi že velike priprave. Najbolj agilni so dosedaj Rusini. Staro in Mladorusini so za te volitve sklenili nekaj kompromis in osnovali skupen osrednji volivni odbor. Ker pa se bodo vršile volitve zopet po znanem gališkem načinu, je seveda gotovo, da pride v novi deželni zbor zopet večina sedanjega kalibra.

Obstrukcija v tirolskem deželnem zboru.

Delo v tirolskem deželnem zboru se je popolno ustavilo, ker so pričeli italijanski poslanci z obstrukcijo in s tem onemogočili vsako razpravo. Italijani so pričeli z obstrukcijo samo vsled tega, ker vlada ne mara predložiti avtonomijskega načrta. Izjavili so vsled tega, da tako dolgo ne dopuste nobene razprave, dokler vlada ne ustreže njih želji. Ker pa sedaj ni upanja, da bi vlada še v teh dneh predložila avtonomijski načrt, se sme pričakovati, da bo tirolski deželni zastop v kratkem zaključen. Zasedanje je bilo že včeraj odgodeno in poslanci so šli domov.

Prememba volivnega reda za nižje-avstrijski deželni zbor.

Svojedobno se je posebno po židovsko-liberalnih listih mnogo pisalo, da se pripravlja neka prememba volivnega reda, ki naj bi stopila v veljavo že pred prihodnjimi volitvami v dež. zbor. Dež. odbor sedaj izjavlja, da je bil razgovor le o premembi obč. reda. Vkljub temu trdi „N. Fr. Pr.“, da se je resno mislilo, da bi se priklopilo več kmečkih občin mestnim okrajem, s čimur bi se škodovalo kajpada največ liberalcem. Ker pa načrt ni bil popolno zrel, se je vsa zadeva odložila za nekaj časa. — No, morda je res, da vedo židje okolu „N. Fr. Presse“, ki niso v dež. odboru, več nego njega pravi člani.

Francosi v Pragi.

Povodom obiska francoskih gostov v Pragi pod vodstvom predsednika pariškega mestnega sveta Dausseta ni bilo francoskega konzula v Pragi. Židovsko-liberalni listi sedaj z velikim veseljem pojasnjujejo to zadevo. Pravijo namreč, da je francoski zunanji mi-

nister Delcasse obljubil Daussetu, da v Pragi francosko deputacijo oficijelno vsprejme odtotni francoski zastopnik. Povedal mu je tudi, da mu je že poslal potrebna navodila. V Pragi pa konzula ni bilo blizu in se je menda celo odpeljal iz mesta. Francoski gostje so bili seveda presenečeni, pozneje so pa zvedeli, da je posegel vmes Waldeck-Rousseau ter paskrižal Delcassejev načrt. Ministerski predsednik je namreč vedel, da večina članov francoske deputacije ni njegovega mišljenja, posebno pa ne voditelj Dausset, in je mislil, da bodo ti v tujini zabavljali francoski vladi in njeni politiki. — No, v resnici ni bilo ničesar, česar bi se mogla vlada bati, akoravno bi bili imeli dovolj vzroka, kritikovati njeno „vzorno“ politiko.

Berolinska županska afera.

Berolinski uradni krogi pošiljajo glede nepotrditve mestnega svetnika Kauffmanna berolinskim drugim županom v svet nekaj dementi, iz katerega naj bi se razvidelo, da skupno ministerstvo sedaj ni priporočilo v potrjenje moža, ker v zadnjem času sploh ni bilo nobene seje državnega ministerstva. To zadevo je že rešilo prejšnje ministerstvo in je sedanji kabinet zadevo prevzel povsem rešeno in zaključeno, tembolj, ker proti izvolitvi ni mogel nihče ugovarjati in je bila potrditev tako samo ob sebi umevna, da se ni nikomur vredno zdelo sklicati sejo ministerskega sveta. Tembolj je pa vse presenetila vest, da izvolitev ni potrjena. Odločeval je tu bržkone vojaški kabinet. — S tem dementijem se pač le potrjuje prvotna vest, da je postopal cesar Viljem v nasprotstvu s celim kabinetom.

Kralj Edvard in Buri.

Ob nastopu vlade kralja Edvarda VII. so mnogi optimisti pričakovali, da se zboljša usoda nesrečnih in zatiranih Burov, ki so morali toliko pretrpeti pod vlado kraljice Viktorije. Menilo se je, da bo pred novim kraljem zlomljena prevelika Chamberlainova moč in da se v kratkem konča nesrečna vojska. No, dogodki na bojišču so pokazali, da temu ne bo tako; še bolj potrjuje sedaj to resnico najnovejše odkritje lista „Gegenwart“. Tu se dokazuje z neovrznimi dokazi, da je bil prejšnji valeski princ, sedanji kralj Edvard, sporazumljen s Cecil Rhodesom, Robinsonom in Jamesonom in da je kmalu po Jamesonovem napadu na transvalsko ozemlje rekel Robinsonu: »Ne pozabite: te . . . Bure treba zdrobiti«. Vse to pa samo radi tega, ker so bili razni višji krogi zapleteni v zelo nečastne afere povodom Jamesonovega napada in se je bati, da se stvar z burske strani nekoč vsestransko ne pojasni. Nekoč se je vršila o tej zadevi že preiskava. Cecil Rhodes in Jameson sta bila že v veliki nevarnosti. V najbolj kritičnem trenutku pa stopi v dvorano valeski princ in stisne roko Cecil Rhodesu. Dotični preiskovalni odsek je bil potem brez moči. — Svet sedaj ve na podlagi tega pojasnila, da Buri od kralja Edvarda nimajo ničesar pričakovati.

Dopisi.

Z Gorenjskega. (Hajd na Triglav!) Sezona se je že pričela. Jaz grem vsako leto dvakrat ali trikrat na Triglav, pa mi vedno bolj dopade. Letos sta me pa prehitela dva goriška gospoda: Trentarski vikar Franké in soški župni upravitelj Matelič, ki sta šla 9. jul. iz Trente čez sedlo Doleč memo Marije Terezije kočé (ki je vsa zapuščena) na Kredarico (8 ur), kjer sta prenočila. Vodnik jima je bil Anton Tožbar iz Trente, sin tistega moža, kojemu je medved brado odtrgal.

Zjutraj je soški gospod maševal v Triglavski kapelici, trentarski mu je pa ministriral. Star Bohinjec, korenjak, ki je v Triglavsko kočé drva nosil, je bil neizrečeno vesel, da je bil gori pri maši.

Na vrhu Triglava je bil danes (10. jul.) močen veter, pa to nič ne dé, stopila sta gospoda, ki sta bila danes prvič na Triglavu, v stolp in v mirnem zavetju skozi okna vživala krasni razgled. Nazaj sta šla skoz Kot v Mojstrano, kamor sta že opoludne dospela (v 4 urah), vsa navdušena. Doli gredé sta srečala 8 Nemcev. V Triglavski kočé je bilo letos do sedaj 5 turistov. Hvalila sta zelo kočé, ki je kakor hôtel, da vse dobiš: konserve (Max Gröbner, to-

varnar, Gossensass, Tirolsko), najboljši pi-jače: vino, pivo, čaj, kavo, konjak itd. (le kruh moraš seboj prinesiti). Letos je za ču-važa in gospodarja v koči Arh iz Bohinja in njegova žena.

Triglavska koča je letos dobila zopet več nove oprave: porcelansko posodo, je-dilno orodje, železne umivalnike, bukvarno, stenske podobice. Na eni podobi je naslikana Korenčanova poroka.

Triglava se nikdar ne naveličaš, ker je vedno lepši, vselej kaj novega vidiš pri obširnem razgledu v silno daljavo. — Če pa raje po ravnem hodiš, pojdi k Peričniku, še bolje pa od Peričnika dalje v Vrata pod Triglav (3 ure daleč od Mojstrane, Preckin pelje za 6 kron). Pri jasnem vremenu boš ves očaran. Letos se je peljalo že več lju-bljanske gospode v Vrata.

Tudi k Belopeškim jezerom (tri četrt ure od postaje Rateče) zelo hodijo, ker je lahka partija, voda v obeh jezerih kristalno čista, razgled proti Mangartu divje - ro-mantičen.

Ta pot je posebno pripravna za gospo-dičine. Na svetu se mora vse gibati; če si od obilne seje, od truda in dela pri mizi nervozen in betežen, pusti zaduhlo sobo, hiti v božjo naravo in ozdravljen boš na duhu in na telesu! Še pred 30 leti je prišlo na vrh Triglava komaj 5 do 10 turistov na leto, sedaj jih pa pride čez 400. Napre-dujemo!

Dnevne novice.

V Ljubljani, 11. julija.

Spremembe pri deželni vladi na Kranjskem. Deželnovladni koncipisti grof Giovanelli pl. Gerstburg, Oton Merk in Franc baron Lazarini so imenovani okr. komisari in deželnovladna konceptna prak-tikanta dr. Ivan Vertačnik in Mihael An-gelo Zois pl. Edelstein sta imenovana de-želnovladnima koncipistoma. — Okr. komisar Anton Klein v Kamniku in dež. vlade konceptni praktikant Pavel Svetec v Po-stojni sta pridružena službi pri dež. vladi, okr. komisar dr. Avg. vitez Bannizza v Kranju je prestavljen v Kamnik, okr. kom. Sebastian grof Giovanelli v Ljubljani je prestavljen v Postojno, deželnovladni kon-cipist baron Gussich je pridružen ljub-ljanskemu okr. glavarstvu, deželnovladni konceptni praktikant dr. Viktor Vincenc Schwegel pride k okr. glavarstvu v Kranj.

Imenovan je g. Ivan Krulec, učitelj v Ljubljani, začasnim vadniškim učte-ljem na ljubljanskem učiteljskišču. — Imeno-van je profesorjem državne gimnazije v Pulju g. Evgen Weber. — Provizoričnim gozdarjem v III. plač. razredu je imenovan g. Fr. Kalan.

Imenovanja in premeščenje v sodni stroki na Primorskem. Minister za pravosodje je sodnega tajnika na dež. sodišču v Trstu, Ant. Vidotza, premestil na okrožno sodišče v Gorici ter je sodna pristava Rudolfa barona pl. Farfoglia v Gradišči in Otela Breliča v Kopru ime-noval sodnima tajnikoma na dež. sodišču v Trstu.

Španija v Ljubljani. Včeraj so se v obč. svetu ljubljanskem vršili zanimivi prizori. G. Anton Dečman je prosil obč. svet, naj se opusti v bližini Elizabetne ceste projektirana ulica sv. Cirila in Metoda, ob kateri imajo oo. jezuitje projektirano svojo novo cerkev. Prostor, ki je potreben za novo ulico, je moral g. Dečman ob svoječasni parcelaciji mestu prepustiti brezplačno, torej je sedanja njegova prošnja zanj jako prak-tiška — dobil bi zopet nazaj svet, katerega bi moral mestu odstopiti za novo ulico, mesto pa bi zgubilo svoje pravice, katere je dobilo na dotični svet. Poročevalec stav-binskega odseka je bil g. Žužek, ki je po-ročal, da protestujejo proti opustitvi ulice oo. jezuitje, protestuje pa tudi g. Faleschini, ki ima ob ulici tudi stavbinski prostor. Tudi magistrat je mnenja, da bi bila ulica za promet jako potrebna, in g. Žužek je pred-lagal, naj se prošnja g. Dečmana odbije. Tu pa je vrazil obč. svetnik dr. Kušar ter sprožil v deviškem svojem govoru naziranje, katero se je doslej v obč. svetu skrbno pri-krivalo. Dr. Kušar je dejal, da se mora obč. svet v prvi vrsti vprašati, s kom ima

opraviti ali s Faleschinijem ali samo z oo. jezuiti. Župan tega naziranja ni grajal! Po našem mnenju bi v obč. svetu morala odločevati stvar in bi se ne smelo v prvi vrsti samo vprašati, s kom se ima opraviti. Ako se izjave, kakršna je bila včeraj dr. Kušerjeva, od merodajne strani t. j. od obč. svetu predsedujočega župana ne grajajo, je to jako obžalovati, ker bi se utegnili o ne-pristranosti obč. svetovlastva širiti čudni na-zori. Dr. Kušar je dejal, da so oo. jezuitje itak dovoljenje za zgradbo cerkve izgubili, ker je niso sezidali v štirih letih. Predlagal je, naj se zadeva radi „zamotanih pravnih razmer“ odda še pravnemu odseku. Obč. svetnik Prosenec je izjavil, da se z izva-janji obč. svetnika Kušarja ne more strinjati. Mej davkoplačevalci se ne sme delati no-bene razlike. Obč. svet je dobil prostor za ulico in oblast, da sme ulico graditi, kačar-mu je ljubo; malo čudno bi bilo torej, ako bi se tej pravici radi g. Dečmana, kateremu bi govornik sicer rad vstregel, odrekel. Sicer pa pouči g. jurista Kušarja, ki je trdil, da so lastniki vsega prostora le oo. jezuitje, da je pred javnostjo lastnik prostorov tisti, ki je upisan v zemljiški knjigi, torej lastnik jed-nega dela sveta v tem vprašanju Faleschini. Dr. Hudnik se je strinjal z dr. Kušarjem. Dr. Stare pravi, da ni prijatelj novih cest, vendar mora opomniti, da je bila Ciril in Metodova ulica sprejeta v novi regulačni načrt in na podlagi tega načrta so oo. je-zuitje v drugo kupili svet od Dečmana, ki jim je v ceno zaračunal skoro gotovo tudi oni svet, katerega je moral mestu brezplačno odstopiti za ulico. Očetje jezuitje so postā-vili ob Elizabetini cesti že svoj samostan, hodnik, ki bi vezal samostan s cerkvijo, je tudi že zgrajen; hvaležni moramo biti, da dobimo monumentalno poslopje s pročeljem na Elizabetino cesto in uhod iz Ciril Meto-dove ulice. Kdor pa cerkve ne mara, naj pa vanjo ne gre! Ako se ugotovi Dečmanovi želji, se razdere enotnost stavbe. Na prostor, katerega bi zopet pridobil Dečman, se more postaviti k večjemu kaj neestetičnega. Go-vornik opominja obč. svet, da je še-le v seji preteklega torka dovolil Faleschiniju, da sme ob Ciril in Metodovi ulici postaviti dvoje po-slopij! Dr. Kušar je na to zopet odprl svoja usta, češ, da je v Ljubljani itak do-volj cerkva. Obč. svetnik Velkavrh je na to predlagal — konec debate. Končno besedo je imel še poročevalec stavbinskega odseka g. Žužek, ki se je pritožil, da se Dečman doslej ni veliko brigal za parcela-cije. Grajal je tudi nek izrek dr. Kušarja, ki je izjavil, naj cesto oo. jezuitje sami grade. G. poročevalec je dejal, da je to izrek, ka-teremu noben ne more pritrčiti. Ako se Dečmanu svet zopet prepusti, tedaj se pre-vrže sklep, naj se ondi zida v strnjenem si-stemu in namestu strnjenega sistema dobimo ondi odprt sistem. Poročevalec priporoča, naj se prošnja Dečmanova že sedaj odbije, ako bi se pa Dečmanu kedaj odobrila, te-daj bi prizadete stranke s prizi-vom gotovo zmagale. Pri glaso-vanju se je sprejel predlog dr. Kušarja, naj se s stvarjo peča še pravni odsek. Prav radovedni smo kaj bodo obč. očetje sedaj izkuhali; rado-vedni smo pa posebno, ako bodo izpustili na ljubo g. Dečmanu lastninsko pravico do onega sveta, katerega je moral g. Dečman za ulico odstopiti brezplačno. Vsekakor bode zanimivo opazovati, v koliko so nekateri ljudje že postali — španski.

Iz ljubljanskega občinskega sve-ta. V včerajšnji seji je obč. svet poleg za-deve o Ciril in Metovi ulici pečal se še z nekaterimi drugimi točkami. Ugodil je pro-šnji g. Ant. Dečmana za parcelacijo južnega dela njegovega posestva ob Elizabetini in Kuhnovi cesti ter dovolil, da se ondi zgrade jednonadstropna poslopja z visokim parterjem. Tlakovanje Gradišča se je za sedaj še opu-stilo. Odobril se je računski zaključek po-tresnega zaklada, čegar bilanca izkazuje s koncem 1. 1900 aktivnega premoženja 43.997 K 28 v. Fond 3% posojila, katerega do-hodki so znašali 887.932 K 60 v., imel je koncem 1. 1900 na razpolago še 175.496 K 82 v. Obč. svetnik Žužek je poročal o ne-katerih pritožbah prebivalcev Št. Jakobskega okraja. Sklenilo se je regulirati o priliki po dogovoru s hišnimi posestniki hišne stop-njice, ki so preveč pomaknjene na cesto,

Florijanske ulice dobe še jedno efektivsko žarnico, odklonilo se pa je Florijanske ulice razsvetliti z dvema obločnicama, tudi ostale zahteve glede trotoarja, odstranitve dveh starih hiš ob pobočju Grada itd. so se odklonile. Rekurzu inženirja gosp. Hanuša glede prezidave gospodarskega poslopja se je ugodilo.

Romanje v Lourdes. Hrvatski odbor za prireditve romanja v Lourdes javlja, da romanja letos ne bo, ker se je večina ude-ležnikov izrekla proti vspeodu, kakešnega je določila Cookova potovalna družba in ker ni bilo možno doseči posebnega vlaka.

Učiteljsko 50letnico bo praznoval letos tudi g. Jožef Mesner, nadučitelj v Komendi. Po zrelostnem izpitu 1. 1851 je bil g. Mesner dve leti v privatni službi v Polhovem gradu, potem je služboval 7 let v Bohinjski Beli, 15 let v Skocijanu pri Tur-jaku, v Komendi pa službuje že 26 let.

V pokoj je stopil glavni tajnik šta-jerske kmetijske družbe ces. svetnik Friderik Müller.

Abiturijentska veselica ljubljanskih, praških, zagrebških, mariborskih, goriških in koperskih učiteljskišnikov, oziroma učiteljski-šnic bo dne 17. t. m. v »Narodnem domu« v Ljubljani.

Kres na čast sv. Cirila in Metoda. V nedeljo 7. t. m. zažgali so mariborski Slovenci na griču pri Sv. Urbanu na čast slovanskih blagovestnikov sv. Cirila in Me-toda velik kres. Okolu 1/8 zvečer zbralo se je okoli 100 izletnikov, ki so z nestrpnostjo čakali, kedaj se bode užgal. — Ko je začel plamen proti nebu plapolati in so rakete z mnogobrojnimi zvezdicami proti nočnemu nebu švigale, zapeli so nam naši pevci mile narodne pesmice. Vladovalo je veliko navdu-šenje! Gromoviti »Živio«-klici so zadoneli tja v temno noč — Presrečna zahvala gosp. prireditelju zabave! Bog ga živi! Ko smo se potem pri kapljici rujnega vina zabavali, zahvalil se je g. prireditelj z ginjenimi be-sedami za tako mnogobrojni obisk ter iz rekel željo, da bi prihodnje leto bilo še več udeležencev. Spodbujal nas je, vedno in povsod kazati, da smo Slovenci, ki čislamo in spoštujemo naš narod in naš materni jezik. Končal je med burnim odobravanjem. Potem nam je g. dr. Pipuš v kratkem a je-drnatem govoru povedal pomen dan. veselice, zakaj da mi Slovenci tako slavnostno pra-znujemo ravno ta dva svetnika. — Ker sta bila prva, ki sta v maternem jeziku učila naše pradede sv. vero. Prosil nas je, da se spomnimo pri tej priložnosti vsak z maj-nhim darom velepomembne družbe sv. Ci-rila in Metoda. Gospica Malenšek je potem nabrala 12 K 56 v. Vsi udeleženci so se potem podpisali v novo knjigo »dravske podružnice Slov. plan. društva«. — Vesele pesmi pevajoč, korakali smo potem po strmi in temni poti, katero smo si z bakljami razsvetljevali proti domu.

Mariborski slovenski abiturijenti priredé v soboto dne 27. julija 1901 veselico na vrtu »Narodnega doma« v Mariboru. Pri veselici svira sl. veteranska godba. Na vspo-redu je petje, godba in prosta zabava. Za-četek točno ob 8. uri zvečer. Vstopnina za osebo 1 K, za obitelj (3 osebe) 2 K 40 v, za dijake 20 v. O slabem vremenu se vrši veselica v veliki dvorani »Narodnega doma«. Ker je čisti dobiček namenjen za Prešernov spomenik, se preplačila hvaležno sprejemajo.

Katoliško izobraževalno društvo sv. Jožefa v Tržiču napravi 14. t. m. v nedeljo izlet k Mariji Pomagaj na Brezje. Ob 1/8. odhoda iz Tržiča z zastavo. Ob 10. bode sv. maša in govor. Po maši pete lita-nije. Peli bodo društveni pevci. Izlet se bode vršil tudi ob neugodnem vremenu.

Utonil je 9. t. m. v Rinzji pri kopanju 11letni učenec Alojzij Šturm iz Čvišlerjev.

Ljubljanske novice. U m r l je danes zjutraj pomožni uradnik pri dež. sodišču g. Anton Malič. Pokojnik je bil izboren pe-vec in v Ljubljani splošno znana oseba. — Mešča n s k a g o d b a svira danes četrtek dne 11. t. m. v hotelu Lloyd na sv. Petra cesti. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina prosta. — Poveljnikom mestne policijske straže je imenovan nad-stražnik Lovrenc Breznik. — Ne-varno obolel je tukajšnji gostilničar in hišni posestnik gosp. Andrej Černe. — Ušel je včeraj popoldne pri zgradbi dež.

dvorca poslujoči okolu 50 let stari prisi-ljenec Engelbert Huber. — Ponesrečil se je v rudeči tovarni Jančar Martin.

»Prvi listi«. Pod tem naslovom izide v kratkem almanah slovenskih in hrvatskih učiteljskišnikov in učiteljskišnic.

Tržaške srednje šole. Tržaška gimnazija je imela v preteklem šolskem letu 448 dijakov, mej njimi Slovencev 137, Srbov in Hrvatov 29, Lahov 153, Nemcev 118, Grkov 7, Čeh 1, Mažara 2, Francoz 1. Da so Lahi prekosili Slovence po številu, je kriva nemarnost starišev, ki se bojé vpisati svojega sina za Slovence. Maturo na tržaški gimnaziji delata letos le dva Slovenci. — Tržaška realka je imela 344 dijakov, mej njimi le 54 Slovencev.

Odbor društva »Narodni dom« v Trstu se je konstituiral nastopno: Josip Mahne, podpredsednik; Josip Učakar, blagajnik in dr. Josip Abram, tajnik. Na-čelnikom pregledovalnega odseka je izvoljen dr. Matej Pretner.

Strela ubila štiri može. Iz Štorij pišejo: Predvčeranjim, v ponedeljek, ubila je strela na nekem travniku med Štorjami in sinadolom štiri kosce, dva druga pa je nevarno poškodovala. Kosci so s Tolmin-skega.

Razpisani učiteljski službi. Na dverazrednici v Dobu je popolniti mesto učitelja. Prošnje sprejema do 3. avg. okr. šol. svet v Kamniku. — Z rokom do 7. avg. je razpisano mesto učitelja na trirazrednici v Grahomem. Prošnje za to mesto je do-poslati okr. šol. svetu v Logatcu.

Iz Aleksandrije, 5. julija. Praznik sv. Cirila in Metoda smo Slovenci v Aleksandriji obhajali prav slovesno, kakor je to v navadi že šest let. V čast našima aposto-loma sem opravil slovesno sveto mašo z asistenco in imel mej njo kratek nagovor. Precejšnje število Slovencev je pristopilo k skupnemu svetemu obhajilu, pa tudi moški so bili častno zastopani. — Še celo kres smo imeli zvečer pred praznikom sv. Cirila in Metoda, in prav velikanski kres, ki pa ni bil na čast sv. blagovestnikoma. Kakor prebi-ram z žalostnim srcem poročila o tolikih in tako velikih požarih na Kranjskem, tako je bil na predvečer sv. Cirila in Metoda mej sedmo in osmo uro velik ogenj ne daleč od našega samostana. Zgorela je popolnoma hiša, v kateri je bila tiskarna in prodajal-nica. Ker je bila požarna bramba takoj na lici mesta, je omejila ogenj, da ni bilo večje nesreče. Zgorela je samo ena hiša z vsem blagom in pokončani so tiskarski stroji. Po-sestnik hiše je milijonar in je bil tudi za-varovan. Veliko škodo ima pa nezavarovani lastnik tiskarne in prodajalnice.

P. Benigen.

Slovani na dunajski univerzi. Du-najsko vseučilišče je imelo v preteklem šol-skem letu 7128 slušateljev, od katerih je bilo 2092 Slovanov, in to 1576 Čehov (češka univerza v Pragi ima 3000 slušateljev), 154 Rusov, 69 Srbov, 60 (samo?) Slovencev, 233 Hrvatov (141 iz Dalmacije).

Preuredba ruskih gimnazij se iz-vrši z 1. 1905. Dotična komisija je svoje delo že končala. Študije v deških srednjih šolah bodo razdeljene v sedmoletne kurze. Grški jezik se ne bode več poučeval, latinski jezik se bode poučeval samo v višjih štirih razredih, razširi se pa poduk v naravoslovju, v dveh modernih jezikih in v domovino-znanstvu. Razširi se tudi v ruski in splošni literaturi in v matematiki. Car delo komi-sije sedaj osebno proučuje ter je izrekel željo, naj ostane petero klasičnih gimnazij in sicer v Varšavi, Petrogradu, Moskvi, Ki-jevu in Dorpatu po jeden klasični gimnazij. Car je v tej zadevi pisal tudi na naučnega ministra ter je zapisal pomembni stavek: »Upam, da se bode resno oziralo, da se pri preuredbi pokrepi v e r s k a in m o r a l i č n a vzgoja mladine.«

K nesreči cirkusa Barnum in Baileyja se še poroča, da je bil ubit naj-boljši konj skakač. Lepi ameriški poniji so vsi mrtvi. 18 konj, ki so bili poškodovani, je živinozdravnik moral umoriti. Podjetje bo tožilo prusko železnico za odškodnino in sicer za ogromno svoto. Tožila bo tudi vdova ubitega prvega konjarja Smitha. Devet ra-njenih članov ameriške družbe bode težko okrevalo. Trupli mrtvih dveh Američanov bodo prepeljali v Ameriko.

Li Hung Čang — Rumunec. List rumunskega ministerskega predsednika Sto-urda »Vointza nationala«, priobčuje pismo rumunskega trgovca Petra Cernea s Kitaj-skega, v katerem se trdi, da je Li Hung Čang

Rumunec in sicer rojen v Sulini ter da je njegovo pravo ime bilo Bazil Alexesku. Kot 13letni deček je prišel Bazil na neko angleško trgovsko ladijo in od tu v kitajsko mornarico, kjer se je oženil z nečakinjo princa Fu Lao in tako položil temeljni kamen svoji karijeri. Trgovci pravi, da se ima zahvaliti protekciji svojega rojaka Li Hung Canga, da je tako hitro postal bogat mož. Na koncu svojega pisma naročuje trgovec dva iztisa lista »Vointza Nationala« in sicer jednega zase, jednega pa za Li Hung Canga.

Društva.

(„Sportno društvo Maribor“) vabi vse rodoljube in prijatelje udeležiti mladine k svojemu prvemu velikemu koncertu v prid dijaške kuhinje na 13. dan julija t. l. v „Narodni dom“ v Mariboru. Začetek ob 8. uri zvečer.

(Celjska narodna godba) priredi v nedeljo dne 14. julija ob osmi uri zvečer prvi letošnji vrtni koncert pri ugodnem vremenu na dvorišču, pri neugodnem vremenu pa v veliki dvorani »Narodnega doma« za redne mesečne podpornike brez vstopnine, izjemši one, kateri jo prostovoljno plačajo, za druge osebe je 30 kr. ali 60 h vstopnine. Pri tem koncertu igrala se bode tudi prvokrat krasna Titl ova slovanska overtura.

(Pevsko-bralno društvo »Zrinjski« v Dekanih) vabi na veselico, katero priredi v nedeljo dne 14. julija t. l. na dvorišču konsumnega društva s prijaznim sodelovanjem pevskega društva »Ilirija« iz Pobjev in pevskega zbora iz Tinjana. Začetek ob 5. uri popoldne. Na vspeh je petje, godba, šaljivi prizor ter prosta zabava. Vstopnina k veselici 20 nvč., sedeži po 10 nvč., srečke po 10 nvč. V slučaju prav neugodnega vremena preloži se bode veselico na nedeljo 28. t. m. — K obilej udeležbi uljudno vabi odbor.

Telefonska in brzojavna poročila.

Gradeo, 11. julija. Ustanovni odsek dež. zbora je s sedmimi proti trem glasovom odločil, da ostane kurija deželne deske veleposestva. Za naslednji predlog Hagenhoferjev, naj se da temu veleposestvu namestu 12 mandatov le 6, so glasovali le oni člani odseka, ki so člani katoliške stranke! Združeni liberalci so zopet razkrili svoje sovraštvo do ljudstva. Ces. namestnik je izjavil, da vlada vstraja na tem, da se upelje samo peta kurija, kakoršna je običajna pri državnozbornih volitvah. Katoliški poslanci so se krepko potegovali za koristi kmetijskih volivcev.

Solnograd, 11. julija. Pri dohodu cesarja v Solnograd prihodnjo nedeljo bodeta cesarja spremljala dr. Körber in železniški minister. Cesar se bode v Solnogradu mudil več dni.

Brno, 11. julija. Dež. zbor je z glasovi Čehov in veleposestnikov vsprejel predlog glede ustanovitve 2 čeških realk. Nemci so glasovali proti. Nato je bil dež. zbor zaključen.

Pariz, 11. julija. Vsi neavtorizovani redovi so odposlali odposlance v Rim, da se v Vatikanu posvetujejo, kako stališče naj zavzamejo napram kongregacijski postavi. Dominikanci so dobili v dar prekrasno posestvo pri Gentu, redemptoristi so kupili obširno posestvo v Belgiji.

Sevilla, 11. julija. Za mesto je radi pouličnih nemirov preglašeno izjemno stanje. Upravo je prevzela vojaška oblast.

Haag, 11. julija. Državnega ministra barona Mackaya je pozvala kraljica k sebi, da ji poroča o položaju, navstalem vsled zadnjih volitev.

Berolin, 11. julija. Truplo umorjenega poslanika Kettelerja pripeljejo 18. t. m. v Hamburg, kjer bode truplo vojaški sprejeto.

London, 11. julija. Vročina v severni Ameriki še vedno traja. Suša je velikanska. Na tisoče konj in govede je poginilo. Število požarov se strahovito množi.

London, 11. julija. Vrhovni zapovednik angleških čet v Egiptu postal bi bil kmalu žrtva atentata. General se je vozil v vlak, katerega so zločinci vrgli s tira. Škoda je velika, a generalu se ni ničesar zgodilo.

Washington, 11. julija. Kina zahteva od Zveznih držav jeden in pol milj. dolarjev odškodnine radi mučenja Kitajcev v letu 1886 v kraju Butti.

Kapstadt, 11. julija. Iz Oradoka brzojavljajo, da bo tekom tedna obešen prvi vstaš, ker ga dolže poskušnega umora.

London, 11. julija. Burski voditelji Botha, Delarey in Dewet so imeli sestanek ob reki Val.

London, 11. julija. Službeni list prinaša poročilo Kitchenerjevo, ki pravi, da Buri, ki so udrli v Kapsko, dobivajo pomoč iz vrst angleških čet. Velik del prebivalstva podpira Bure z vsem življenjem in drugimi potrebščinami in jim dostavlja vesti o kretanju angleške vojske. Ta položaj je silno mučen za Kitchenerjeve operacije.

Umrli so:

8. julija. Marija Kordula Merhar, uršulinka, 74 let, Kongresni trg 17, apoplexia cerebri.
V hiralnici:
8. julija. Josip Geiger, umir. pošni sprevodnik, 86 let, ostarelost.

Žitne cene

dné 10. julija 1901.
(Termin.)

Na dunajski borzi:

Pšenica za jesen	K 8-24 do 8-25
Rž za jesen	7-18 do 7-19
Koruza za julij-avgust	5-52 do 5-53
„ „ september-oktober	5-70 do 5-72
„ „ maj-junij 1902	5-24 do 5-26
Oves za jesen	6-57 do 6-58

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za oktober	8-00 do 8-01
Rž za oktober	6-79 do 6-80
Oves za oktober	5-24 do 5-25
Koruza za julij	5-20 do 5-21
„ „ avgusta	5-29 do 5-30
„ „ maj 1902	4-93 do 4-94

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaška	K 7-80 do 8-35
Rž „ južne žel.	7-40 do 7-65
Ječmen „ „	— do —
„ „ ob Tisi	— do —
Koruza ogerska	5-60 do 5-70
Cinkvant	6-75 do 7-10
Oves srednji	7-60 do 7-75
Fižol	7-75 do 10-00

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m, srednji zračni tlak 736-0 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Veterevi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
10 9. zveč.	734-5	16-5	sl. vzh.	dež	—
11 7. zjutr.	734-1	14-7	sl. jug.	pol oblak.	8-9
12 2. popol.	733-8	21-0	sr. vzh.	del. jasno	—

Srednja večerajšnja temperatura 18-6°, normale: 19-6°

Najboljše čistilno sredstvo

je svetovno znani Globus čistilni izvleček za vse kovine, kakor zlato, srebro, medenino, baker, kuhinsko opremo itd. — Vseobšna čistilna pasta za zrcala in okna. Dobiva se pri tvrdki BRATA EBERL v Ljubljani, Frančiškanske ulice.

Vnanja naročila proti povzetju. 227 6 12-1

Izdelovatelj strojev za pranje

Kraus & Comp., Dunaj, XVIII., Währinger Gürtel 53.

Največa in najstarejša tovarna te vrste v Avstriji, prevzame **napravo popolnih pralnic** in razpošilja zajamčeno dobre: 673 20-1

Pralne stroje na par.
priznane najboljše vrste, za na roko ali na par, od 28 gl. do 200 gl.

Centrifuge,
delujoče brez ropota, za na roko ali na par, od 140 gl. do 140 gl. višje.

Najboljši Wringer-stroji
(za ožemanje perila) v vseh velikostih, od 14 gl. do 14 gl. višje.

Stroji za valjanje perila.
najboljše se-stave, po 24 gl. in višje.

Stroji za likanje perila
od 85 goldinarjev višje.

Natančni ceniki s podobami vseh strojev za pranje na željo brezplačno in franko.

Prodaja

Iz konkurzne mase A malije Blfenc omož. Stupica, trgovke v Ljubljani, Prešernove ulice št. 5.

Konkurzno oskrbnitvo prodaja **celofno zalogo na blagu** (manufakturno kratko blago) in **trgovinski inventar** (red. št. 1-222 inventarnega zapisnika) v cenilni vrednosti 2867 K 40 vinarjev tistemu, ki največ ponudi.

Konkurzno upravnitvo ne prevzame nikake garancije za popolnost in resničnost inventurnega zapisnika in za kakovost blaga in si pridrži pravico, ponudbe sprejeti ali tudi odkloniti.

Ponudbe naj se pisмено dopošljejo g. dr. Val. Krisperju, odvetniku v Ljubljani, do 25. julija t. l.; zajedno s ponudbo je položiti 10% vadij, t. j. 286 K 74 v. Inventurni zapisnik je na ogled pri g. dr. Val. Krisperju in pri deželnem sodišču v Ljubljani.

Dr. Valentin Krisper,
konkurzni oskrbnik.

680 3-1

Za pomladno in poletno dobo

priporočam gospodarjem in kmetovalcem, kakor tudi raznim podjetnikom svojo veliko zalogo potrebnih za stavbe: portland- in roman-cement, železo za vezi, storje, traverze, železniške šine, okove za vrata in okna, trombe, cevi za vodovode, štedilnike (Sparherde).

Potem poljedelske stroje: slamoreznice, gepeljne, m'atilnice, fino izdelane, močne pluge, stroje za posnemanje smetane, stiskalnice za sadje, najnovejše trombe za gnojnice in drugo potrebno orodje za poljedelstvo.

Razno orodje za kovače, ključavničarje in mizarje.

Nagrobne križe, vlitve kotle, jeklo za svedre, tehnične in uteže, žimo, morskotravo, kakor veliko izber v kuhinjski opravi itd. po jako nizkih cenah.

Fran Stupica,

232 30-18

trgovina z železnino in špecerijskim blagom, Ljubljana,

Marije Terezije cesta št. 1, poleg gostilne „pri Figovcu“.

„THE GRESHAM“

zavarovalno društvo za življenje v Londonu.

Podružnica za Avstrijo:
Dunaj, I., Giselastrasse 1,
v hiši društva.

Društvena aktiva dné 31. decembra 1899 kron 177,060.451—
Letni dohodki na premijah in obrestih leta 1899 34,259.092—
Izplačila za zavarovalne in rentne pogodbe in za odkupe itd. od postanka društva (1848) 383,793.888—
Mej letom 1899 je društvo izdalo 5838 polic z glavnico 56,097.103—
Za specijelno varstvo avstrijskih zavarovancev je „The Gresham“ do 31. decembra 1899 v vrednostnih papirjih založila že znesek

nom. kron 20,359.000—

pri c. kr. ministerijalnem plačilnem uradu na Dunaju.
Prospekte in tarife, na podlagi katerih izdaja družba police, kakor tudi obrazce za predloge, daje brezplačno

glavni zastop v Ljubljani 1010 12-8
pri
Gvidonu Zeschko-tu
v vili nasproti Narodnemu domu.

Dunajska borza.					
Dné 11. julija.					
Skupni državni dolg v notab	99-15	20 mark	23-48	Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	105-80
Skupni državni dolg v srebru	99-10	20 frankov (napoleonor)	19-04	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	94-25
Avstrijska zlata renta 4%	118-45	Italijanski bankovci	91-10	Priporočene obveznice državne železnice	425-25
Avstrijska krona renta 4%, 300 kron	95-60	C. kr. cekini	11-28	„ „ južne železnice 3%	342-75
Ogerska zlata renta 4%	118-25	Dné 10. julija.			
Ogerska krona renta 4%, 200	92-95	3-2% državne srečke l. 1854, 250 gl.	182-50	„ „ južne železnice 5%	121-—
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl.	1634-—	5% državne srečke l. 1860, 100 gl.	170-50	„ „ dolenskih železnic 4%	—
Kreditne delnice, 160 gl.	623-50	Državne srečke l. 1864, 100 gl.	206-50	Kreditne srečke, 100 gl.	388-—
London vista	239-55	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 300 kron	95-75	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gl.	400-—
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj	117-47	Tisine srečke 4%, 100 gl.	144-—	Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gl.	48-50
		Dunavske vravnavne srečke 5%	258-—	Ogerskega	5
				Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gl.	16-40
				Rudolfove srečke, 10 gl.	58-—
				Sa'move srečke, 40 gl.	201-—
				St. Genois srečke, 40 gl.	234-—
				Waldsteinske srečke, 20 gl.	386-—
				Ljubljanske srečke	60-—
				Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gl.	267-25
				Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	5720-—
				Akcije tržaškega Lloydja, 500 gl.	846-—
				Akcije južne železnice, 200 gl. sr.	89-50
				Splošna avstrijska stavbinska družba	149-50
				Montanska družba avstr. plan.	413-—
				Trboveljska premogarska družba, 70 gl.	430-—
				Papirnih rubljev 100	253-—

Nakup in prodaja
vsaakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za izgube pri tvebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako tvebanje.
Kulaniina izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostih papirjev in vestal vrti za dosego kolikor je mogoče visocoga obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.

Izdajatelj: Dr. Evgen Lampe. Odgovorni vrednik: Ivan Rakovec. Tisk „Katoliške Tiskarne v Ljubljani.